

15 Ιουνίου 2021

Οι Εύζωνες από το 1821 έως σήμερα, σ' ένα βιβλίο (photos)

[/ Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

(Φωτ.: Κ. Κασιγιαννης)

Ο Γιάννης Μυλωνάς και ο Βασίλειος Νικόλτσιος ακολουθούν την ιστορική διαδρομή του Σώματος των Ευζώνων

(Φωτ.: Κ. Κασιγιαννης)

Στον πίνακά του «Δημήτριος Μαυρομιχάλης» ο φιλέλληνας αρχαιολάτρης ζωγράφος Λουί Ντιπρέ, ο οποίος απεικόνισε μορφές των αγωνιστών του 1821, παρουσίασε την ευζωνική στολή με κατάλευκη περίτεχνη φουστανέλα.

Η στολή εκστρατείας των Ευζώνων με τη χακί χλαίνη, που καθιερώθηκε από το 1908 σε όλο τον ελληνικό στρατό, εμφανίζεται σε έργο του σκηνογράφου και ζωγράφου Πάνου Αραβαντινού. Με την ίδια χακί στολή εκστρατείας των Βαλκανικών Πολέμων, με μικρές αλλαγές, οι Εύζωνοι έλαβαν μέρος στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Εκστρατεία.

Η ιστορία, η ενδυμασία, ο οπλισμός και η δράση των Ευζώνων από το 1821 έως σήμερα, όλοι οι αγώνες στους οποίους πήραν μέρος, μέσα από κείμενα, σχέδια, γκραβούρες, έργα ζωγραφικής, φωτογραφίες και αφίσες καταγράφεται σε βιβλίο του ενδυματολόγου και οπλογνώστη Γιάννη Μυλωνά και του ιστορικού ερευνητή Βασίλειου Νικόλτσιου.

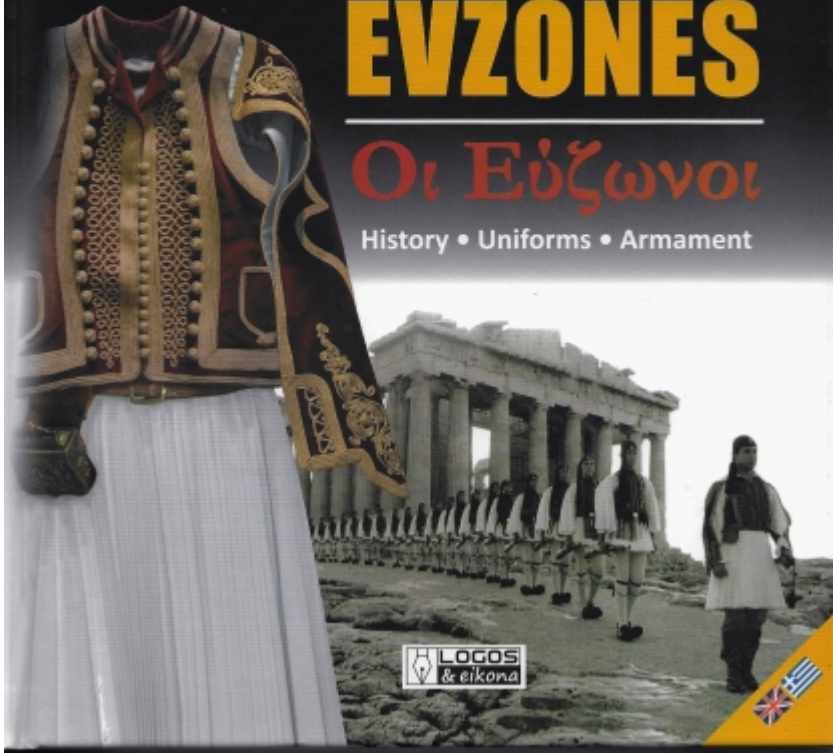
Yannis Mylonas
Vasilios Nikoltsios

The

EVZONES

Οι Εύζωνοι

History • Uniforms • Armament

Το εξώφυλλο του βιβλίου των Γιάννη Μυλωνά και Βασιλείου
Νικόλτσιου (φωτ.: Δήμος Παύλου Μελά)

Στον τόμο «Οι Εύζωνοι» (Ιστορία, Στολές, Οπλισμός) που εκδόθηκε πρόσφατα οι δύο ερευνητές ακολουθούν την ιστορική διαδρομή του Σώματος των Ευζώνων – συμβόλου ανδρείας και ηρωισμού– που είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους. «Το βιβλίο είναι η μετεξέλιξη της ιδέας να παρουσιαστεί όλη η ιστορία των Ευζώνων από το 1821 έως σήμερα. Είναι προϊόν πολυετούς συλλογής πληροφοριών για την ιστορία, τις στολές και τον εξοπλισμό. Θεωρήσαμε ότι έχουμε συγκεντρώσει πολύτιμο υλικό για να αναδείξουμε αυτό που σημαίνει Εύζωνος για την Ελλάδα» δήλωσε στο ΑΠΕ - ΜΠΕ ο Βασίλειος Νικόλτσιος, διευθυντής του Ελληνικού Φαρμακευτικού Μουσείου και σύμβουλος του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολεμικού Μουσείου Αθηνών.

Το βιβλίο (Εκδόσεις Λόγος & Εικόνα) αρχίζει με την ανάλυση της έννοιας «Εύζωνος», όρος που απαντάται πρώτη φορά στα Ομηρικά έπη και σημαίνει «καλά ζωσμένος», ο ελαφρότερα οπλισμένος στρατιώτης, ή «πελταστής», ο οποίος φέρει στη μάχη ελαφρά ασπίδα, σφεντόνα, ακόντιο και τόξο και είναι πιο ευέλικτος σε

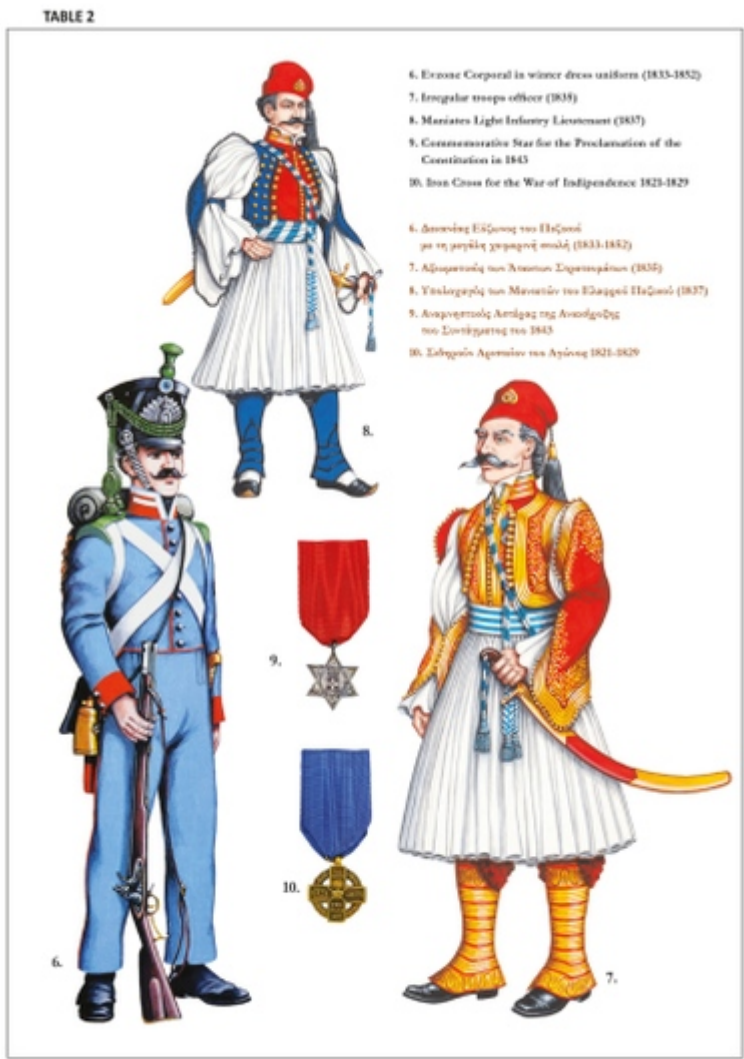
αντίθεση με τους οπλίτες που διαθέτουν θώρακα.

Η εξέλιξη της ευζωνικής στολής

Η λέξη χάνεται για πολλά χρόνια και πρωτοπαρουσιάζεται το 1824, όταν δημιουργείται ο τακτικός ελληνικός στρατός. Τότε συγκροτείται και ένα Τάγμα Πεζικού αποτελούμενο από έξι λόχους, εκ των οποίων ο ένας ονομαζόταν Λόχος Ευζώνων.

Η φουστανέλα, μετεξέλιξη του αρχαίου ελληνικού χιτώνα, γίνεται στοιχείο της πολεμικής στολής των ελληνικών πληθυσμών σε όλη την Βαλκανική.

Η στολή των πρώτων Ευζώνων ήταν εκείνη του αγωνιστή του 1821, διέθετε λευκή φουστανέλα, φέρμελη (χιτώνιο) και κόκκινο φάριο (φέσι) με μία μαύρη φούντα. Ραφεία σε όλη τη Βαλκανική προμήθευαν στολές και τα χρυσά κεντήματα που ήταν χαρακτηριστικά της φέρμελης των οπλαρχηγών δημιουργούσαν κεντήτριες.

(Φωτ.: Δήμος Παύλου Μελά)

Στο βιβλίο, όπως εξήγησε ο Βασίλειος Νικόλτσιος παρουσιάζεται η εξέλιξη της στολής, καθώς κατά την Οθωνική περίοδο, οι Εύζωνοι έφεραν ευρωπαϊκού (βαυαρικού τύπου) στολές και γαλλικά τυφέκια πεζικού M1777 και τα χρόνια της βασιλείας του Γεωργίου Α' καθιερώθηκε η ελληνική στρατιωτική στολή, λευκή φουστανέλα (με 150 πτυχές), φέρμελη (λευκό μάλλινο ύφασμα με μπλε σκούρα κεντήματα και άρραφα μανίκια), πουκάμισο λευκό με φαρδιά μανίκια, ζώνη από βαμβακερό ύφασμα με λευκές και γαλάζιες ρίγες κόκκινο φάριο με μαύρη μεταξωτή φούντα, περικνημίδες και στρατιωτικά τσαρούχια από καφέ δέρμα με μαύρη φούντα και ειδικά καρφιά για το βάδισμα σε ορεινά εδάφη.

Σημαντικές αλλαγές επήλθαν το 1908, όταν η ενδυμασία των Ευζώνων γίνεται χακί, όπως και όλων των στρατιωτών, ώστε να μην γίνονται εύκολος στόχος των αντιπάλων. Χακί χλαίνη (ντουλαμάς) προστέθηκε πάνω από την κλασική ευζωνική στολή και το φάριο ήταν επίσης χακί με μακριά μαύρη φούντα.

Την περίοδο του Μακεδονικού Αγώνα ο μπλε ντουλαμάς, τον οποίο φόρεσε και ο Παύλος Μελάς συνδέθηκε απόλυτα με τον Μακεδονομάχο.

Από το 1914 άρχισε να φοριέται από την Ανακτορική Φρουρά ο μπλε ντουλαμάς, ήταν το καθημερινό ένδυμα των Ευζώνων, εκτός από τις Κυριακές και τις Εθνικές Γιορτές καθώς τότε φορούσαν λευκή φουστανέλα και τυποποιημένη φέρμελη με εξαιρετικά κεντήματα. Στους δύο Παγκόσμιους Πολέμους χρησιμοποιήθηκε η χακί στολή και τα έγχρωμα παραρράμματα αντικαταστάθηκαν από επιρράμματα στο κολάρο του ντουλαμά.

Μετά το 1940 τη δράση των Ευζώνων ανέλαβαν οι καταδρομείς. Έτσι οι Εύζωνοι φρουρούσαν πλέον τα Ανάκτορα και ήταν παρόντες σε σκοπιές στα σύνορα. Την ευζωνική στολή φορούσαν οι Εύζωνοι της Βασιλικής Φρουράς, η οποία από το 1974 έγινε Προεδρική Φρουρά.

Η κατασκευή των στολών των Ευζώνων απαιτεί μεγάλη τέχνη, εξειδίκευση και το κόστος τους είναι μεγάλο λόγω της ποιότητας και της σπανιότητας των υλικών και του μεγάλου χρόνου που απαιτείται.

Τα καθήκοντα των Ευζώνων

Οι Εύζωνοι είναι κληρωτοί στρατεύσιμοι οπλίτες, οι οποίοι επιλέγονται για να υπηρετήσουν στην Προεδρική Φρουρά βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, στα οποία περιλαμβάνονται χαρακτήρας, ήθος και πίστη στην αποστολή του Ευζώνου.

Εκτελούν τιμητική φρουρά καθ' όλο το 24ωρο με βάρδιες μιας ώρας στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, στο Προεδρικό Μέγαρο και στην Πύλη του Στρατοπέδου της Προεδρικής Φρουράς, κατά την επίσημη έπαρση και υποστολή της Σημαίας

στον Ιερό Βράχο της Ακρόπολης, αποδίδουν τιμές στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και σε αρχηγούς ξένων κρατών ή αντιπροσώπους τους και συμμετέχουν σε εορταστικές και εθνικές εκδηλώσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό.

Οι Κρήτες Εύζωνοι εκτελούν ευζωνική υπηρεσία στο εσωτερικό του Προεδρικού Μεγάρου κατά τις διάφορες επίσημες εκδηλώσεις και τρεις παίρνουν μέρος στην Κυριακάτικη Αλλαγή Φρουράς, ενώ οι Πόντιοι Εύζωνοι, οι Βρακοφόροι του Αιγαίου Αρχιπελάγους και οι Θρακιώτες λαμβάνουν μέρος σε ειδικές τελετές.

Η επίσημη τελετή της Αλλαγής Φρουράς στο Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη, στην πλατεία Συντάγματος μπροστά από το Κοινοβούλιο γίνεται κάθε Κυριακή, στις 11:00 το πρωί. Πραγματοποιείται παρέλαση από το στρατόπεδο της Προεδρικής Φρουράς μέχρι το Μνημείο του Αγνώστου Στρατιώτη με τη μπάντα Στρατιωτικής Μουσικής την πολεμική σημαία της Προεδρικής Φρουράς να προηγούνται. Είναι μία τελετή που εντυπωσιάζει Έλληνες και ξένους τουρίστες.

«Ο Εύζωνος αντιπροσωπεύει τον ιδανικό Έλληνα, ο οποίος έχει ταχθεί “να φυλάττει Θερμοπύλες”» υπογράμμισε ο Βασίλειος Νικόλτσιος, ο οποίος για περισσότερα από 40 χρόνια ασχολείται με την ιστορική έρευνα, απόκτηση, καταγραφή, φύλαξη, τεκμηρίωση, έρευνα, ερμηνεία, έκθεση και προβολή ιστορικού υλικού.

«Σήμερα δεν φυλάττουν Θερμοπύλες, αλλά μια «κλίνη κενή εστρωμένη των αφανών» και ως άοκνοι τηρητές του όρκου τους, στέκονται εκεί στα καλογουαλισμένα μάρμαρα, φύλακες της μνήμης των άγνωστων προπατόρων μας» σημειώνεται στο βιβλίο.

Η δίγλωσση έκδοση στα ελληνικά και στα αγγλικά, «Οι Εύζωνοι», στην οποία περιλαμβάνονται περισσότερες από 400 φωτογραφίες και σχέδια από τη συλλογή του Πολεμικού Μουσείου, του Προεδρικού Μεγάρου και ιδιωτικές συλλογές, παρουσιάζεται σήμερα το απόγευμα σε διαδικτυακή εκδήλωση που διοργανώνει ο δήμος Παύλου Μελά στο πλαίσιο επετειακής δράσης για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση του 2021, υπό την αιγίδα της Επιτροπής «Ελλάδα 2021». Η εκδήλωση με ομιλητή τον Βασίλειο Νικόλτσιο πραγματοποιείται στις 19:00 μέσω της πλατφόρμας zoom.

Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ / Κ. Γιαννίκη.